

Debat

Somnis raonables

Imma Tubella

Rectora de la Universitat Oberta de Catalunya

Per fi sembla que hi ha un equilibri, almenys en el discurs, entre les polítiques d'austeritat promulgades per Angela Merkel i fonamentades en les retallades lineals -sovint aplicades per decret i sense tenir en compte cap tipus d'estratègia per a la recuperació-, i el discurs Obama-Hollande, que ja demana creixement. Jo no sé si el debat real és entre l'austeritat i el creixement o si hauríem d'anar més a fons i debatre quin tipus de creixement volem, però en tot cas estic segura que retallar només amb la vista posada en l'estalvi és una política que ens porta a l'ofec i al desastre, perquè mata la creativitat i premia la mediocritat. Retallar sí, allà on hi ha greix. Allà on es gestiona bé només cal règim i prudència.

La setmana passada, *The New York Times* deia que el programa de Merkel d'austeritat aplicable a tothom igual ha estat un fracàs, ha enfonsat encara més els països endeutats en la recessió i ha fet que els resulti encara més difícil pagar els deutes.

El que ens cal ara són projectes que incloguin canvis estructurals radicals, que no tenen per què ser sinònim de misèria. Ans al contrari, poden ser perfectament projectes engrescadors, innovadors i possibles; somnis raonables, però somnis. Catalunya és un país acostumat a trobar plans B, vies alternatives per sortir-se'n i per escapar del control i del no deixar fer d'un Estat acostumat a viure dels altres, tant si es tracta de colònies

---

«El president Mas, un polític honrat, sap que no calen retallades indiscriminades sinó emmarcar les que es facin en un projecte de país que tothom entengui.»

---

exterioris com interioris.

Retallar és la mesura fàcil. Traumàtica però fàcil i amb resultats immediats. Però sense cap mena de dubte, porta a la depressió i al desastre. El creixement requereix projecte i canvis per a poder dur-lo a terme, els resultats són a més llarg termini i requereixen líders, més que polítics, capaços de prioritzar els interessos del país per sobre dels interessos partidistes i personals. Retallar és ofegar i ara el que ens cal és transformar.

El president Mas ho sap prou bé. En la magnífica entrevista que li va fer Josep Cuní fa uns dies vaig tenir la sensació que estàvem davant d'un polític honrat i transparent que no té cap problema a reconèixer que s'està immolant. Si és així i no vaig errada –que em sembla que no–, ara cal fer un pas més enllà i liderar un projecte tan concret com raonable. I aquest projecte passa per modificar les retallades indiscriminades, i per emmarcar les que es facin dins d'un projecte de país que tothom entengui i comparteixi. I si amb tanta misèria ens hem oblidat de somiar o no en sabem prou, comencem per projectes sectorials. La universitat, que ara per ara és el meu sector i el conec bé, n'és un. I francament, prefereixo molt més tenir problemes i desacords perquè he gosat somiar una universitat millor que tenir problemes i desacords perquè no he estat capaç d'evitar una universitat pitjor.

Joan Massagué ens ho deia en la seva darrera conferència. La ciència és excel·lent a Catalunya perquè és diferent, i és diferent perquè en un moment donat el conseller Mas-Colell va saber trobar sistemes d'organització que la van fer flexible i, per dir-ho d'alguna manera, lliure. I no em puc estar de dir que la UOC és excel·lent perquè és diferent, i que gràcies a aquesta diferència, sovint difícil de mantenir, pot afrontar la crisi amb una certa tranquil·litat.

Com succeeix en el sector financer i en molts altres, l'acadèmic s'està transformant a tot el món i ho fa empès no només per la crisi sinó també per l'impacte de les tecnologies de la informació i la comunicació sobre estructures, continguts i mètodes. Les universitats som les que hauríem de liderar aquesta reestructuració si no volem que la liderin d'altres. Atrinxerar-nos en la defensa del manteniment d'un model caduc és un suïcidi col·lectiu.

En plena crisi França va llançar un pla, "Les inversions de futur", liderat per dos antics primers ministres de signe diferent: Alain Juppé i Michel Rocard. El pla es fonamentava en un consens, més enllà de les ideologies o les diferències polítiques, dirigit a la recuperació nacional. Dos antics primers ministres de partits oposats valorant junts els projectes de futur. Es tracta d'un crèdit nacional de 35.000 milions d'euros per finançar les prioritats de la França del futur. Quines són aquestes prioritats? Educació superior, recerca, petita i mitjana empresa, desenvolupament durable i economia digital. Hi estarem d'acord o no, però almenys és un pla que dibuixa un model de país.

En tot cas, com va dir Václav Havel, una reflexió radical és necessària perquè sigui possible un món millor. Estem immersos en plena crisi econòmica, política, social i cultural. Aprofitem-la, perquè si ens derroten i hem lluitat, no hi ha res a dir, però el més trist seria que ens derrotéssim nosaltres mateixos.

Article publicat a:

Ara. Versió digital: http://www.ara.cat/premium/opinio/Somnis-raonables_0_707929319.html

Ara. Versió impresa, 27-05-2012, pàgina 41.
